

การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ รายวิชาศิลปะพื้นฐาน เรื่องการออกแบบผ้าทอมือบ้านไร่ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

สโรชา กวาวังศ์¹

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

อารีย์ ปริดีกุล

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

พรทิพย์ ครามจันทิก

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

บทความวิจัย

รับต้นฉบับ: 3 พฤษภาคม 2564 วันที่แก้ไข: 18 มิถุนายน 2564 วันตอบรับ: 25 มิถุนายน 2564

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) สร้างและหาคุณภาพของหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ รายวิชาศิลปะพื้นฐาน เรื่อง การออกแบบผ้าทอมือบ้านไร่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70 3) เปรียบเทียบผลการวัดทักษะความสามารถในการออกแบบผ้าทอมือบ้านไร่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 4) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนการสอนหลักสูตรที่พัฒนา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านไร่พิทยาคม จำนวน 26 คน ที่ได้มาจากวิธีเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม 2) คู่มือการใช้หลักสูตร 3) แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 10 แผน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบไปด้วย 1) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2) แบบวัดทักษะความสามารถในการออกแบบผ้าทอมือบ้านไร่ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจ ใช้เวลาในการวิจัย 40 ชั่วโมง สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า

1. หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ รายวิชาศิลปะพื้นฐาน เรื่อง การออกแบบผ้าทอมือบ้านไร่ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($M=4.18$, $S=0.71$) คู่มือการใช้หลักสูตรมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($M=4.47$, $S=0.46$) แผนการจัดการเรียนรู้มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($M=4.20$, $S=0.69$)

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 โดยมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 41.12 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 82.23

3. ผลการวัดทักษะความสามารถของนักเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 17.73 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 88.65

4. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.05

คำสำคัญ: หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะความสามารถในการออกแบบผ้าทอมือบ้านไร่

¹การติดต่อและการร้องขอบทความนี้ กรุณาส่งถึง สโรชา กวาวังศ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม E-mail: sarocha.g@psru.ac.th

THE DEVELOPMENT OF ADDITIONAL CURRICULUM OF ART STRAND ON LOCAL FOLK ART ENTITLED DESIGN ON BANRAI WOVEN CLOTH FOR GRADE11 STUDENTS OF BANRAIPITTAYAKHOM SCHOOL

Sarocho Gowpiwong¹

Pibulsongkram Rajabhat University

Aree Preedeekun

Pibulsongkram Rajabhat University

Phorntip Kramjantuk

Pibulsongkram Rajabhat University

Research Article

Received: 3 May 2021 Revised: 18 June 2021 Accepted: 25 June 2021

The objectives of this research were 1) to create and find the quality of additional courses in art learning subject groups. Folk art course on the design of Ban Rai hand-woven fabrics For students in grade 4, 2) Comparison of academic achievement after school with the criteria of 70 percent, 3) Comparison of the results of the assessment of the skill and ability in designing Ban Rai hand-woven fabrics of Mathayom Suksa 4 students that were 70 percent higher than the criteria, 4) Student's satisfaction with the teaching and learning activities of the developed curriculum, The sample group used in this research was 26 Mathayomsuksa 4 students at Ban Rai Pittayakom School, obtained by using a specific method. The tools used in the research consisted of 1) additional courses 2) curriculum manual 3) 10 learning management plans The tools used for data collection consisted of 1) learning achievement test 2) fabric design skills test Ban Rai Handicraft 3) Satisfaction Questionnaire It took 40 hours to research. The statistics used were percentage, mean, and standard deviation.

The result of this research found :

1. Additional courses art learning subject group Folk art course on the design of Ban Rai hand-woven fabrics There is a high level of suitability. The average was at a high level ($M=4.18$, $S=0.71$). The quality of the course manual was at a high level. with the mean ($M=4.47$, $S=0.46$). The quality of the learning management plan was at a high level. with mean ($M=4.20$, $S=0.69$)
2. The student's academic achievement after school was higher than the threshold of 70 percent of the full score, with a mean score (M) of 41.12 points or 82.23 percent.
3. The student's skill proficiency score was higher than the threshold of 70 percent of the full score, with an average (M) of 17.73 points, or 88.65 percent.
4. The students were satisfied with the teaching activities at a high level. with a mean (M) of 4.05

Keywords: Additional Curriculum, Academic achievement, Ability skill the skills of Ability test “design on Banrai Woven Cloth”

¹Correspondence concerning this article and requests for reprints should be addressed to Sarocha Gowpiwong
Pibulsongkram Rajabhat University E-mail: sarocha.g@psru.ac.th

บทนำ

การจัดการศึกษาในปัจจุบัน มุ่งเน้นการเรียนรู้สู่ยุคศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นยุคของการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นพลวัต ครูผู้สอนจำเป็นต้องมีการปรับรูปแบบการสอน และสืบค้นความรู้ใหม่ตลอดเวลา เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะในด้านต่างๆ เช่น ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะชีวิตและอาชีพ กระทรวงศึกษาธิการได้มีการจัดการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีเป้าหมายของหลักสูตรในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และกระบวนการนำหลักสูตรมาใช้ในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาโดยได้มีการกำหนดวิสัยทัศน์ จุดหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่ชัดเจน เพื่อใช้เป็นทิศทางในการจัดทำหลักสูตร กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ทั้งนี้สถานศึกษายังสามารถเพิ่มเติมเวลาเรียนให้กับผู้เรียนได้เรียนรู้โดยการจัดเป็นรายวิชาเพิ่มเติม การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีความสอดคล้องกับโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา มีการปรับกระบวนการวัดผลและประเมินผลตามหลักเกณฑ์ของสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตรทุกระดับจะต้องมีการสะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพมาตรฐานการเรียนรู้ในตัวชี้วัดที่กำหนด ดังนั้นการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานจะประสบความสำเร็จได้ ต้องได้รับความร่วมมือจากชุมชน ครอบครัว และสังคม มีการวางแผนงานต่อเนื่องตลอดจนถึงการส่งเสริมและการปรับปรุงแก้ไข เพื่อการพัฒนาเยาวชนของชาติให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ (กระทรวงศึกษาธิการ, ม.ป.ป.) และมุ่งพัฒนาการศึกษาสู่ศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นการเชื่อมโยงครู นักเรียน และชุมชนเข้าสู่ชุมชนแห่งความรู้ ครูเปลี่ยนจากการเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ไปเป็นผู้สนับสนุนช่วยเหลือ และนักเรียนนำความรู้มาเป็นเครื่องมือสู่การปฏิบัติ ดังนั้นการปฏิรูปการศึกษาได้เห็นความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตร เพราะหลักสูตรเป็นตัวกำหนดทิศทางของการศึกษาในการที่จะให้ความรู้ การเสริมสร้างเจตคติตลอดทั้งการฝึกฝนในด้านต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนารอบด้าน ได้แก่ ความรู้ทักษะเจตคติและความสามารถที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ (วิจารณ์ พานิช, 2555)

โรงเรียนบ้านไร่พิทยาคม เป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานมัธยมศึกษาสสุโขทัย ตำบลบ้านไร่ อำเภอสรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย มีการจัดการเรียนการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จัดการเรียนการสอนครบทุกกลุ่มสาระตามโครงสร้างหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยมีวิสัยทัศน์ว่า ภายในปี 2564 โรงเรียนบ้านไร่พิทยาคม มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ ก้าวสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล บนพื้นฐานหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะเป็น 1 ใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ ความมีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ ในกิจกรรมทางศิลปะจะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจนการนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง อันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้ มุ่งพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐาน ศ 1.1 สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึกความคิดต่องานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และมาตรฐาน ศ 1.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) โดยผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษา รู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ โดยบูรณาการให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์พัฒนาระหว่างชุมชนกับนักเรียน อันแสดงถึงความยั่งยืนในการพัฒนาคุณภาพ

การศึกษาและสร้างความมั่นคงให้กับสังคมของประเทศชาติต่อไป (สุทธีวงศ์ พงษ์ไพบูลย์, 2555) ในการจัดการเรียนการสอนของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ รายวิชาศิลปะพื้นบ้านพบว่า ในรายวิชาศิลปะพื้นบ้านไม่มีสาระการเรียนรู้เกี่ยวกับการออกแบบลายผ้าทอมือบ้านไร่ ที่เป็นสาระการเรียนรู้ทางภูมิปัญญาท้องถิ่น

จากการศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนตำบลบ้านไร่ในสภาพโดยทั่วไปของภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลบ้านไร่ อำเภอศรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย ชาวบ้านมีภูมิปัญญาเรื่องผ้าทอมือจากเส้นไหม เป็นอาชีพเสริมนอกจากอาชีพหลักของคนในชุมชนแล้วนั้น การสร้างสินค้าผ้าทอบ้านไร่ต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญหรือผู้รู้เรื่องการทอผ้า ในชุมชนได้มีการจัดตั้งกลุ่มแม่บ้านผ้าทอบ้านไร่ โดยได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐที่เกี่ยวข้องมาให้ความรู้ต่อชุมชนและการผลิตผ้าทอที่มีคุณภาพ ผลิตภัณฑ์ผ้าทอของชุมชนบ้านไร่สามารถเป็นผลิตภัณฑ์สู่ท้องตลาดและเป็นที่ต้องการของคนทั่วไป โดยเฉพาะผ้าทอตัวหนังสือ ผ้าถุง ผ้าขาวม้า และผ้าห่ม เป็นการสร้างรายได้เพิ่มเติมให้กับครอบครัว ชุมชนได้ร่วมกันผลิตผ้าทอมือ ซึ่งเป็นสินค้าที่มีคุณภาพ ตลาดมีความต้องการและเป็นสินค้าที่สามารถนำรายได้เข้าสู่ชุมชนได้อย่างดีและเมื่อนำผลิตภัณฑ์สินค้าออกจำหน่ายในตลาดที่กว้างจากการศึกษาสภาพการออกแบบลายผ้าทอ พบว่า ยังคงเน้นลวดลายแบบดั้งเดิมตั้งแต่อดีตไม่มีลายผ้าทอใหม่ ๆ ที่หลากหลาย ส่งผลให้การตลาดไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร นัฐณรงค์ กบรัตน์ (2549) เสนอแนวคิดไว้ว่าถ้าต้องการจะให้ผลิตภัณฑ์เจริญเติบโตโดยอ้อมประกอบขึ้นด้วยส่วนประกอบของการออกแบบโดยส่วนประกอบต่าง ๆ จะรวมตัวขึ้นเป็นผลงาน ส่วนจะมีความน่าสนใจหรือไม่ขึ้นอยู่กับกระบวนการปฏิบัติงานของผู้ออกแบบสอดคล้องกับ ชีระชัย สุขสด (2544) กล่าวถึงหลักการออกแบบผลิตภัณฑ์ไว้ว่าผลิตภัณฑ์ที่ดีย่อมเกิดมาจากการออกแบบที่ดี โรงเรียนได้เห็นว่าการจัดการศึกษาที่ดีนั้นควรมีการบูรณาการระหว่างชุมชนและโรงเรียนเข้าด้วยกัน เพื่อการสืบทอดภูมิปัญญาของท้องถิ่นและการเรียนรู้ผ่านการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่โรงเรียนได้จัดขึ้น

เมื่อศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาศิลปะพื้นบ้านที่มีวัตถุประสงค์ในด้านความรู้ (K) นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานศิลปะ ลักษณะขอบข่าย และเทคนิคของงานศิลปะพื้นบ้าน ด้านทักษะกระบวนการ (P) นักเรียนมีทักษะในการออกแบบงานทัศนศิลป์มาประยุกต์ใช้กับศิลปะพื้นบ้าน ด้านคุณลักษณะ (A) เจตคติของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนเกี่ยวกับศิลปะพื้นบ้าน มีสาระสำคัญเกี่ยวข้องกับศิลปะพื้นบ้านท้องถิ่นของเรา เป็นสิ่งสำคัญที่ทุกคนต้องตระหนักและควรอนุรักษ์เพื่อชนรุ่นหลัง สามารถศึกษาได้จากแหล่งเรียนรู้ในชุมชนรวมถึงการสร้างสรรค์งานศิลปะ เพื่อการส่งเสริมทักษะนักเรียนในการออกแบบและการประยุกต์ศิลปะพื้นบ้านให้มีความทันสมัยและเป็นที่น่าสนใจหรือเป็นการเพิ่มคุณค่า ให้กับศิลปะพื้นบ้านท้องถิ่นของชุมชนในสาระสำคัญของรายวิชา โดยนักเรียนศึกษาการสร้างสรรคงานศิลปะ เทคนิควิธีการสร้างสรรค์ศิลปะพื้นบ้าน

หลักสูตรจึงเป็นสิ่งที่กำหนดแนวทางการปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ หลักสูตรที่ดีจะต้องมีการพัฒนาอยู่เสมอ มีเนื้อหาสาระทันกับสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคมเป็นเอกสารที่ประกอบไปด้วย วัตถุประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระ กิจกรรมหรือประสบการณ์เรียนรู้ และการประเมินผล การเรียนรู้ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนในการเรียนรู้ ได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองและการลงมือปฏิบัติจริง ฉะนั้นการจัดทำหลักสูตรเพิ่มเติมมีความสำคัญในการส่งเสริมทักษะการคิด วิเคราะห์ การวางแผนและการลงมือปฏิบัติ การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนที่มีคุณค่า มีความรู้ ความสามารถและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข จากการศึกษางานวิจัยของนางปิ่นอนงค์ พะนิจรัมย์ (2555) ได้ทำการวิจัยการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า หลักสูตรท้องถิ่นที่พัฒนาขึ้น มีผลการประเมินหลักสูตรท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก (M=4.30) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.

05 และมีความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการสอนโดยใช้แผนจัดการเรียนรู้ของหลักสูตรท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก ($M=4.26$) งานวิจัยของนางมะลิวรรณ ศรีพันธ์ (2553) ที่พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการทอผ้าฝ้ายย้อมโคลน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่าประสิทธิภาพของหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการทอผ้าฝ้ายย้อมโคลนโดยใช้แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีค่าเท่ากับ 88.53, 85.60 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียน อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องงานวิจัยของนางสาวอชิรญาณ์ อินตะแสน (2558) ที่พัฒนาสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่องผ้าทอไทลื้อ จังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 และมีความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นนี้ อยู่ในระดับมากที่สุด

ดังนั้นจากสภาพความเป็นมาและเหตุผลที่กล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาหลักสูตรเพิ่มเติม ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ รายวิชาศิลปะพื้นบ้าน เรื่องการออกแบบผ้าทอมือบ้านไร่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนตามหลักสูตรหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดพัฒนาให้นักเรียนมีความรู้ ความสามารถในการออกแบบผ้าทอมือบ้านไร่ และมีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอน ตามหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นตลอดจนเห็นคุณค่าอาชีพของบรรพบุรุษ และร่วมสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นให้คงอยู่สืบไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. สร้างและหาคุณภาพของหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ รายวิชาศิลปะพื้นบ้าน เรื่อง การออกแบบผ้าทอมือบ้านไร่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70
3. เปรียบเทียบผลการวัดทักษะความสามารถในการออกแบบผ้าทอมือบ้านไร่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70
4. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนการสอนหลักสูตรที่พัฒนา

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนบ้านไร่พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย

กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนสายศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนบ้านไร่พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย จำนวน 26 คน ที่ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

ตัวแปร

1. ตัวแปรต้น คือ การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ รายวิชาศิลปะพื้นบ้าน
2. ตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน เรื่อง การออกแบบผ้าทอมือบ้านไร่ ความสามารถในการออกแบบผ้าทอมือบ้านไร่ของนักเรียน และความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนตามหลักสูตร

เนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง คือ 1) ชุมชนบ้านไร่ 2) ประวัติผ้าทอมือ 3) การออกแบบผ้าทอมือ 4) การทอผ้า 5) ผ้าทอสู่ตลาด

ระยะเวลา

ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 40 ชั่วโมง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยเครื่องมือ 6 ชนิด ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และส่วนที่ 2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ส่วนที่ 1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1. หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ รายวิชาศิลปะพื้นฐาน เรื่องการออกแบบผ้าทอมือบ้านไร่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

2. คู่มือหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ รายวิชาศิลปะพื้นฐาน เรื่องการออกแบบผ้าทอมือบ้านไร่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนสำหรับครูผู้สอนให้นำหลักสูตรไปใช้ให้ประสบผลสำเร็จ

3. แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ รายวิชาศิลปะพื้นฐาน เรื่องการออกแบบผ้าทอมือบ้านไร่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 10 แผน เวลา 40 ชั่วโมง

ส่วนที่ 2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การออกแบบผ้าทอมือบ้านไร่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เป็นข้อสอบแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ โดยกำหนดเกณฑ์การผ่านร้อยละ 70

2. แบบวัดทักษะความสามารถทางการเรียน เรื่อง การออกแบบผ้าทอมือบ้านไร่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 วัดโดยวิธีการสังเกตพฤติกรรมการทำงานของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ใช้แบบวัดทักษะเป็นผลงานการออกแบบลายผ้าทอของนักเรียน โดยกำหนดเกณฑ์ผ่านร้อยละ 70

3. แบบสอบถามความพึงพอใจ ต่อกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม วัดโดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ รายวิชาศิลปะพื้นฐาน เรื่องการออกแบบผ้าทอมือบ้านไร่ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่ใช้ Rating Scale 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ (ประกอบไปด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับความรู้สึกรับหรือไม่ชอบต่อกิจกรรมการเรียนการสอน)

ตอนที่ 2 เป็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลและวิเคราะห์ความต้องการ เพื่อเป็นฐานในการกำหนดจุดมุ่งหมาย คัดเลือกเนื้อหาสาระ จัดรวบรวมเนื้อหาสาระ และคัดเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ เป็นขั้นตอนการร่างหลักสูตรเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ รายวิชาศิลปะพื้นฐาน เรื่องการออกแบบผ้าทอมือบ้านไร่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เมื่อร่างหลักสูตรเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการโดยการตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร ประกอบด้วยเอกสารหลักสูตร และเอกสารประกอบหลักสูตร ด้านความเหมาะสมและความสอดคล้องขององค์ประกอบหลักสูตร

2. จัดทำแบบวัดทักษะความสามารถทางการเรียนของผู้เรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเมื่อเรียนจบหลักสูตร

3. จัดทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 10 แผน เป็นข้อสอบแบบเลือกตอบ จำนวนทั้งสิ้น 50 ข้อ

4. จัดทำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น โดยกำหนดพฤติกรรมที่ต้องการวัดให้ครอบคลุมจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่พัฒนา มีทั้งหมด 5 ด้าน คือ ด้านเนื้อหาสาระ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ ด้านการวัดผลและประเมินผล และด้านการนำไปใช้ประโยชน์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนตามหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ รายวิชาศิลปะพื้นฐาน เรื่องการออกแบบผ้าทอมือบ้านไร่ โดยใช้สถิติพื้นฐาน คือ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาทักษะความสามารถในการออกแบบผ้าทอมือบ้านไร่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้สถิติพื้นฐาน คือ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม โดยใช้สถิติพื้นฐาน คือ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย

1. ผลการสร้างหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร ทำให้ได้หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ รายวิชาศิลปะพื้นฐาน เรื่อง การออกแบบผ้าทอมือบ้านไร่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านไร่พิทยาคม คู่มือการใช้หลักสูตร และแผนการจัดการเรียนรู้ที่มี จำนวน 10 แผน ใช้เวลา 40 ชั่วโมง แสดงดังตารางที่ 1

ตาราง 1 ผลการหาคุณภาพของหลักสูตรจากการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ

รายการประเมิน	M	S	ระดับ
หลักสูตร	4.18	0.71	มาก
คู่มือ	4.47	0.46	มาก
แผนการจัดการเรียนรู้	4.20	0.69	มาก

จากตาราง 1 พบว่าหลักสูตรมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.18 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.71 ผลการหาคุณภาพของคู่มือการใช้หลักสูตรจากการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่าคู่มือการใช้หลักสูตรมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.47 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.46 ผลการหาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้จากการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่าแผนการจัดการเรียนรู้มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.20 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.69

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนตามหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ รายวิชาศิลปะพื้นฐาน เรื่องการออกแบบผ้าทอมือบ้านไร่ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ดังตาราง 2

ตาราง 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนตามหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	M	S	% of Mean	t	P
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	26	50	41.12	2.52	82.23	12.38*	0.0000

*P<.05

จากตาราง 2 พบว่า มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 41.12 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 82.23 และเมื่อเปรียบเทียบเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนตามหลักสูตรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70

3. ผลการเปรียบเทียบความสามารถการออกแบบผ้าทอมือบ้านไร่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ดังตารางที่ 3

ตาราง 3 ผลการเปรียบเทียบความสามารถการออกแบบผ้าทอมือบ้านไร่

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	M	S	% of Mean	t	P
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	26	20	17.73	1.95	88.65	9.75*	0.0000

*P<.05

จากตาราง 3 พบว่ามีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 17.73 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 88.65 และเมื่อเปรียบเทียบเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม พบว่าผลความสามารถการออกแบบผ้าทอมือบ้านไร่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70

4. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน นักเรียนที่เรียนหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ รายวิชาศิลปะพื้นบ้าน เรื่อง การออกแบบผ้าทอมือบ้านไร่ ดังตารางที่ 4

ตาราง 4 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน นักเรียนที่เรียนหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม

รายการประเมิน	M	S	ระดับความพึงพอใจ
ด้านเนื้อหาสาระ	4.04	0.60	มาก
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	4.02	0.70	มาก
ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้	4.29	0.70	มาก
ด้านการวัดผลและประเมินผล	3.90	0.74	มาก
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ	4.00	0.61	มาก
รวม	4.05	0.67	มาก

จากตาราง 4 พบว่า มีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ของระดับความพึงพอใจเท่ากับ 4.05 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.67

อภิปรายผลการวิจัย

1. การสร้างหลักสูตรและหาคุณภาพหลักสูตร

การสร้างหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ รายวิชาศิลปะพื้นบ้าน เรื่อง การออกแบบผ้าทอมือบ้านไร่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านไร่พิทยาคม โดยการจัดทำหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมที่พัฒนาขึ้นตามทฤษฎีของทาบา และนำไปทดลองใช้ โดยเริ่มจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน การวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 และหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านไร่พิทยาคม การศึกษาสภาพปัจจุบัน การศึกษาความต้องการเกี่ยวกับสาระการเรียนรู้ของนักเรียน ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่องการออกแบบผ้าทอมือบ้านไร่ ของผู้บริหารโรงเรียนบ้าน

ไรพิทยาคม ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะและผู้ปกครอง การออกพื้นที่เพื่อศึกษาข้อมูลการทอผ้าจากผู้เชี่ยวชาญกลุ่มผ้าทอมือบ้านไร่ ในการสร้างเอกสารหลักสูตรจะประกอบด้วยหลักการและแนวคิด จุดประสงค์ โครงสร้าง ผลการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ คำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผลของหลักสูตร เมื่อจัดทำร่างหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมสำเร็จแล้วผู้วิจัยนำไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องด้านภาษา ความเหมาะสมในแต่ละองค์ประกอบของหลักสูตร เพื่อแก้ไขปรับปรุงหลักสูตรตามข้อเสนอแนะแล้วจึงนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรแล้วจึงนำมาแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะอีกครั้ง จึงเป็นผลให้หลักสูตร มีคุณภาพในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของจำเริญ เชื้อประดิษฐ์ (2551) นางมะลิวรรณ ศรีพันธ์ (2553) นางปิ่นอนงค์ พะนิจรัมย์ (2555) และนางสาวอชิรญาณ์ อินตะแสน (2558) ผลการวิจัยการพัฒนาหลักสูตรที่พัฒนานี้ พบว่ามีคุณภาพอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.17 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.71 และการสร้างเอกสารประกอบหลักสูตร ประกอบด้วย คู่มือการใช้หลักสูตร พบว่ามีคุณภาพอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.47 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.46 และแผนการจัดการเรียนรู้ มีคุณภาพอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.20 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.69 ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการที่ผู้วิจัยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการชมวิดีโอ เรียนรู้จากการสาธิตของวิทยากรและลงมือปฏิบัติจริงด้วยตนเองของนักเรียน

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนตามหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ รายวิชาศิลปะพื้นฐาน เรื่องการออกแบบผ้าทอมือบ้านไร่ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ระดับคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 41.12 คะแนน จากคะแนนเต็ม 50 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 82.23 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 ที่กำหนดไว้เพราะผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน กระบวนการจัดการเรียนการสอนอย่างละเอียด กำหนดวิธีสอนอย่างเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา โดยจัดทำรูปแบบการสอนแบบซิปปา (CIPPA MODEL) ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริงใช้สื่อของจริง จึงทำให้นักเรียนได้เรียนรู้ภูมิปัญญาการออกแบบผ้าทอมือบ้านไร่ได้เป็นอย่างดีและเป็นผลทำให้นักเรียนรู้สึกพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จำเริญ เชื้อประดิษฐ์ (2551) นางมะลิวรรณ ศรีพันธ์ (2553) นางปิ่นอนงค์ พะนิจรัมย์ (2555) และอชิรญาณ์ อินตะแสน (2558) ซึ่งได้ทำการวิจัยการพัฒนาหลักสูตรแล้วพบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 และมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

3. การวัดทักษะความสามารถในการออกแบบผ้าทอมือบ้านไร่ นักเรียนมีคะแนนทักษะความสามารถ มีความสามารถอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 17.73 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 88.65 ที่กำหนดไว้เพราะผู้วิจัยได้ออกแบบการจัดการเรียนรู้อย่างเหมาะสมกับระดับ ชั้นวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริงใช้สื่อของจริง นักเรียนได้เรียนรู้จากวิทยากรท้องถิ่นเรียนรู้ด้วยการดูการสาธิตอย่างละเอียดในทุกขั้นตอนและนักเรียน ได้ฝึกทดลองทำด้วยตนเอง ซึ่งนักเรียนจะได้รับประสบการณ์ด้วยการลงมือปฏิบัติจริงลองผิดลองถูกและหากนักเรียน ไม่เข้าใจหรือดูการสาธิตไม่ทันนักเรียนสามารถศึกษาจากใบความรู้และใบงานในแต่ละกิจกรรมได้ตลอดเวลา ทั้งนี้ครูผู้สอนจะคอยดูแลให้แนะนำอย่างใกล้ชิด และที่สำคัญยิ่งครูผู้สอนควรต้องมีความรู้และสามารถลงมือปฏิบัติได้จริงก่อนเพื่อเป็นแนวทางในการนำมาแนะนำการเรียนรู้ของนักเรียนในช่วงเรียนได้จริงด้วยประการดังกล่าวนี้เป็นผลให้งานวิจัยเกิดความสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ทุกข้อมีการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง นักเรียนจึงเกิดทักษะความสามารถจากการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จำเริญ เชื้อประดิษฐ์ (2551) นางมะลิวรรณ ศรีพันธ์ (2553) นางปิ่นอนงค์ พะนิจรัมย์ (2555) และนางอชิรญาณ์ อินตะแสน (2558)

ที่ได้ทำการวิจัยการพัฒนาหลักสูตรแล้ว พบว่านักเรียนมีคะแนนด้านทักษะความสามารถในการออกแบบผ้าทอมือบ้านไร่ได้ดี

4. การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ รายวิชาศิลปะพื้นฐาน เรื่องการออกแบบผ้าทอมือบ้านไร่ จำนวน 26 คน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก โดยมีความเฉลี่ย ระดับความพึงพอใจเท่ากับ 4.05 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.67 เพราะผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน กระบวนการจัดการเรียนการสอนอย่างละเอียด กำหนดวิธีสอนอย่างเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ใช้สื่อของจริง จากแหล่งเรียนรู้ภายในชุมชนและจากภูมิปัญญาชาวบ้านร่วมกันกับเพื่อน ๆ และครูผู้สอนอย่างใกล้ชิดจึงทำให้นักเรียนได้เรียนรู้ภูมิปัญญาการทอผ้าเป็นอย่างดี นักเรียนได้เรียนรู้จากวิทยากรท้องถิ่นเป็นการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ทำให้นักเรียนรู้สึกสนุกสนานกับความแปลกใหม่ที่มากกว่าการเรียนในชั้นเรียนเป็นผลทำให้นักเรียนรู้สึกพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของจำเริญ เชื้อประดิษฐ์ (2551) นางมะลิวรรณ ศรีพันธ์ (2553) นางปิ่นอนงค์ พะนิจรัมย์ (2555) และนางอชิรญาณ์ อินตะแสน (2558) ที่ได้ทำการวิจัยการพัฒนาหลักสูตรแล้วพบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนการสอนในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมนี้มียุทธศาสตร์ประกอบครบถ้วนมีความสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 จึงเป็นผลให้หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมนี้มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก ประกอบกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการชมวิดีโอ เรียนรู้จากการสาธิตของวิทยากรและลงมือปฏิบัติด้วยตนเองทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม และนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ครูผู้สอนควรเรียนรู้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 เกี่ยวกับมาตรฐานและตัวชี้วัดในวิชาอื่นๆที่มีความสอดคล้องกับหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมนี้เพื่อการนำหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมไปใช้กับวิชาอื่น ๆ ได้

2. ครูผู้สอนควรเรียนรู้และทดลองลงมือปฏิบัติด้วยตนเองให้เข้าใจจริงกับผ้าทอก่อน เพื่อให้ทราบรายละเอียดข้อเท็จจริงของการออกแบบผ้าทอมือบ้านไร่ ความเหมาะสมกับช่วงชั้นของนักเรียน ความยากง่ายในแต่ละชั้นผลิตภัณฑ์ที่จะเลือกนำไปสอนกับนักเรียน

3. ควรเพิ่มเติมเวลาเรียนนอกเวลาให้โอกาสนักเรียนได้ไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ ในท้องถิ่น อย่างใกล้ชิด เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้สึกดีและซึมซับคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่นด้วยตนเอง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง การออกแบบผ้าทอมือบ้านไร่ สามารถเป็นแนวทางให้กับผู้ที่สนใจจะนำไปประยุกต์ใช้กับงานวิจัยเกี่ยวกับทอผ้าได้ตามความเหมาะสม เช่น การย้อมสีผ้าทอ เพื่อให้เกิดความรู้ที่หลากหลายต่อผู้เรียนมากยิ่งขึ้น

2. ควรมีการพัฒนาหลักสูตรเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่ในชุมชน เช่น ด้านวัฒนธรรม ประเพณี การละเล่น เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ใกล้ตัวในชุมชนตนเอง เป็นการปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนรู้จักคุณค่า รักและหวงแหน ช่วยส่งเสริมการอนุรักษ์สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นสืบต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ. (2539). *ท้องถิ่นกับการพัฒนาหลักสูตร*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

- กรมวิชาการ. (2545). *การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ ฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- จำเริญ เชื้อประดิษฐ์. (2551). *การพัฒนาหลักสูตรการทำเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านทุ่งหลวง อำเภอศรีมาศ จังหวัดสุโขทัย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน) มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2559). *การพัฒนาหลักสูตร: ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: วีพริ้นท์.
- ชนาธิป พรกุล. (2544). *รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตินา แคมมณี. (2555). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ถวัลย์ มาศจรัส. (2546). *คู่มือการเขียนและการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: 21 เซนจูรี.
- ธีระชัย สุขสด. (2544). *ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมการออกแบบการออกแบบการออกแบบอุตสาหกรรม*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ธำรง บัวศรี. (2532). *ทฤษฎีหลักสูตรการออกแบบและพัฒนา*. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
- ปกรณ ประจัญบาน. (2552). *สถิติขั้นสูงสำหรับการวิจัยและประเมิน*. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ปิ่นอนงค์ พะนิจรัมย์. (2555). *การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (สาขาวิชาการวิจัยการศึกษา) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2546). *การวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พิชิต ฤทธิจรูญ. (2552). *หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : เฮาส์ ออฟ เคอร์มส์.
- มะลิวรรณ ศรีพันธ์. (2553). *การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการทอผ้าฝ้ายย้อมโคลน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 : การวิจัยแบบผสานวิธี*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (สาขาวิชาการวิจัยการศึกษา). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2539). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- วิชัย ประสิทธิ์ภูมิเวช. (2542). *พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่ท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: เซนเตอร์ดีสคัฟเวอร์.
- สงัด อุทรานนท์. (2532). *พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สัมภาษณ์ เจริญ นูเวที, ประธานกลุ่มแม่บ้านทอผ้าบ้านไร่, 29 ตุลาคม 2561.
- สุนีย์ ภูพันธ์. (2546). *แนวคิดพื้นฐานการสร้างและการพัฒนาหลักสูตร*. เชียงใหม่: แสงศิลป์.
- สุทิวรงค์ พงษ์ไพบูลย์. (2555). *บทบาทของสถานศึกษากับภูมิปัญญาไทย*. กรุงเทพฯ: เอิร์ดเวฟ เอ็ด ดูเคชั่น.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2558). *ทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สมภพ จงจิตต์โพธา. (2559). *ทฤษฎีสี่*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: วาดศิลป์.

- อชิรญาณ์ อินตะแสน. (2558). *การพัฒนาสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ผ้าทอไทลื้อ จังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (สาขาวิชาศิลปศึกษา). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Anderson, L. W., & Krathwohl, D. R. (2001). *A Taxonomy for Learning, Teaching, and Assessing : A Revision of Bloom's Taxonomy of Educational Objectives*. New York: Longman.
- Bochamp, G. A. (1981). *Curriculum Theory*. Itusch , Illimioms : F.e. Peacock Publisher.
- Saylor, J. G., Alexander, W. M., & Leris, A. J. (1974). *Curriculum Planning for better Teaching and Learning*. New York: Hall. Rinehart. Winston.
- Taba, H. (1962). *Curriculum Development : Theory and Practice*. New York: Harcourt, Brace and World.